بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

تاریخ: ۹۵/۲/۱۹
شماره: ۹/۲۹۴۶۱
پیوست:

آیین‌نامه

شورای صنفی دانشجویان دانشگاه‌های کشور

مقدمه

به منظور ایجاد بستر مناسب برای تقویت زمینه‌های مشارکت، همفکری، تصمیم‌سازی، برنامه‌ریزی و همکاری دانشجویان در امور صنفی و حفظ و پیگیری حقوق و حریم دانشجویی، شورای صنفی دانشجویان با حمایت دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور، بر اساس مفاد این آیین‌نامه تشکیل می‌گردد.

الف. تعاریف

ماده ۱: اصطلاحات زیر در معانی مربوطه به کار می‌رود:

۱-۱- **حقوق صنفی**: به مجموعه‌ای از امور مرتبط با دانشجو در محدوده فضاهای دانشگاهی، به شرح ذیل اطلاق می‌گردد.

۱-۱-۱- امور رفاهی شامل:

۱-۱-۱-۱- امور تغذیه؛

۱-۱-۱-۲- امور خوابگاهها و سکونت دانشجویان؛

۱-۱-۱-۳- امور خدماتی- دانشجویی: مشتمل بر پیگیری مسائل مربوط به فروشگاهها، امور کمک آموزشی، امکانات و تجهیزات کتابخانه‌ها و سالن‌های مطالعه، خدمات رایانه، دفاتر تکثیر، بیمه حوادث دانشجویی، ایاب و ذهاب، نحوه توزیع وامهای دانشجویی، کار دانشجویی، امور زیست محیطی، بهداشت عمومی، امکانات بهداشتی و درمانی دانشجویان؛

۱-۱-۲-امور تربیت بدنی دانشجویان؛

۱-۱-۳-نحوه ارائه خدمات آموزشی مرتبط با دانشجویان؛

۱-۱-۴-امور دیگر به پیشنهاد شورای موسسه و تصویب شورای نظارت دانشگاه.

تبصره: شوراهای صنفی مجاز به انجام فعالیت و موضع‌گیری سیاسی و همکاری، همسویی و حمایت از تشکلها و جریانهای سیاسی داخل و خارج دانشگاه‌ها نمی‌باشند.

۱-۲- **موسسه:** هر یک از دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی که بر اساس قوانین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بصورت مستقل فعالیت می‌کنند.

۱-۳- **فضاهای دانشگاهی:** تمامی فضاها و محوطه‌های دانشجویی دانشگاه.

۱-۴- **واحد دانشگاهی:** دانشکده‌ها، پردیس‌ها و خوابگاه‌های هر یک از دانشگاه‌ها.

۱-۵- **شورای صنفی دانشجویان واحد(شورای واحد):** مجموعه‌ای متشکل از نمایندگان منتخب دانشجویان هر واحد دانشگاهی است که در چارچوب مقررات موضوع این آیین‌نامه انتخاب می‌شوند.

۱-۶- **شورای صنفی دانشجویان موسسه(شورای موسسه):** مجموعه‌ای متشکل از دبیران شورای واحدهای آن موسسه است که در چارچوب مقررات موضوع این آیین‌نامه انتخاب می‌شوند.

۱-۷- **شورای نظارت بر وضعیت صنفی-رفاهی دانشجویان موسسه(شورای نظارت):** شورایی که وظیفه نظارت بر فعالیتها و رسیدگی به کلیه امور مربوط به شوراهای صنفی دانشجویان و وضعیت صنفی رفاهی دانشجویان در سطح موسسه را بر عهده دارد.

۱-۸- **شورای مرکزی نظارت بر وضعیت صنفی -رفاهی دانشجویان(شورای مرکزی نظارت):** شورایی مستقر در سازمان امور دانشجویان، که وظیفه نظارت بر کلیه امور مربوط به شوراهای صنفی موسسات را بر عهده دارد.

ب. اهداف

ماده ۲: اهداف شورا به شرح زیر می‌باشد:

۲-۱- بهبود وضعیت امور صنفی رفاهی دانشجویان و کمک به ایجاد شرایط و فضای مناسب‌تر برای تحصیل، فعالیت و سکونت دانشجویان؛

۲-۲- ایجاد فضای همدلی در بین دانشجویان و مسئولین دانشگاه و آشنایی بیشتر آنها با واقعیات و مشکلات یکدیگر و تقویت فضای همکاری و تعامل؛

۲-۳- تقویت ارزشهایی چون روحیه خودباوری و اعتماد بنفس، تعاون و کار جمعی و مشارکت قانونمند در میان دانشجویان

۲-۴- ایجاد بستر مهارت‌افزایی، تجربه‌اندوزی و آشنایی بیشتر دانشجویان با توانمندیها، امکانات و چگونگی اداره امور در دانشگاهها؛

۲-۵- تلاش برای شناسایی، طرح و رفع نقائص صنفی دانشجویان دانشگاه؛

۲-۶- پررنگ نمودن نقش مشورتی دانشجویان در مراحل برنامه‌ریزی و اجرای فعالیتهای مرتبط با امور صنفی دانشجویی؛

۲-۷- بهره‌مندی دانشگاه از ظرفیت‌های خلاق دانشجویی در راستای بهبود ارائه خدمات دانشجویان؛

۲-۸- تقویت فرهنگ پیگیری حل مشکلات رفاهی با تعامل و از طریق مجاری قانونی؛

۲-۹- افزایش آگاهی دانشجویان نسبت به حقوق و تکالیف دانشجویی.

ج. ارکان و تشکیلات

ماده ۳: شورای واحد: هر واحد دانشگاهی دارای یک شورای صنفی است که اعضای آن از طریق انتخابات به مدت یک سال انتخاب می‌گردند.

تبصره ۱: شورای خوابگاه خواهران و برادران می‌بایستی بصورت مجزا تشکیل شود.

تبصره ۲: در پردیس‌های دانشگاهی و مجتمع‌های خوابگاهی که شامل چند واحد زیر مجموعه می‌باشند، روش انتخاب شورای صنفی واحد در هر زیر مجموعه بصورت مستقل یا به صورت متمرکز با تشخیص و صلاحدید شورای نظارت موسسه می‌باشد.

ماده ۴: اعضای منتخب شورای صنفی هر واحد، در اولین جلسه خود یک نفر را با کسب اکثریت مطلق آراء (نصف به علاوه یک کلیه اعضای منتخب شورای واحد) به عنوان دبیر انتخاب می‌نمایند، که وظیفه مدیریت شورای صنفی و امضاء مکاتبات را بر عهده دارد.

ماده ۵: دبیر شورای صنفی واحد می‌تواند بصورت متناوب، بدون محدودیت و بصورت متوالی، حداکثر به مدت دو دوره، در این جایگاه فعالیت نماید.

ماده ۶: شورای موسسه: شورایی متشکل از دبیران شوراهای صنفی واحدهای موسسه به مدت یک سال می‌باشد، که در اولین جلسه خود یک نفر را با کسب اکثریت مطلق آراء (نصف به علاوه یک کلیه دبیران) به عنوان دبیر انتخاب می‌نمایند، و وظیفه مدیریت و امضاء مکاتبات شورای موسسه و هماهنگی شوراهای صنفی واحدهای مختلف دانشگاهی را برعهده دارد.

تبصره ۱: در موسسات کم جمعیت که از تعدد واحدها برخوردار نیست، با تصویب شورای نظارت، موسسه می‌تواند بدون داشتن شورای واحد، انتخابات مستقیم برای شورای موسسه برگزار نماید.

تبصره ۲: در موسساتی که تعدد بسیار واحدها زمینه تشکیل شورای موسسه را با مشکلات همراه می‌سازد، ساختار شورای دانشگاه با پیشنهاد شورای نظارت و تایید شورای مرکزی نظارت تغییر می‌یابد.

ماده ۷: دبیر شورای موسسه، می‌تواند بصورت متناوب، بدون محدودیت و بصورت متوالی، حداکثر به مدت دو دوره، در این جایگاه انتخاب شود.

د. وظایف و اختیارات

ماده ۸- وظایف شورای واحد:

۸-۱- پیگیری حقوق صنفی دانشجویان واحد مربوطه، شناسایی مشکلات و ارائه پیشنهاد و راهکارهای اصلاحی به مسئولان ذیربط واحد و شورای موسسه؛

۸-۲- پیگیری رفع مشکلات صنفی دانشجویان واحد از طریق مسئولان ذیربط واحد و شورای موسسه؛

۸-۳- همکاری با کمیته اجرایی(مندرج در ماده ۱۸) در مراحل اجرایی برگزاری انتخابات؛

۸-۴- ارائه گزارش عملکرد برای هر نیمسال به شورای نظارت موسسه؛

۸-۵- رسیدگی به شکایات و اعتراضات اعضای واحد؛

۸-۶- انتخاب شهردار خوابگاه توسط شورای صنفی خوابگاهها.

ماده ۹- وظایف شورای موسسه:

۹-۱- پیگیری حقوق دانشجویی واحدهای دانشجویی، شناسایی و انعکاس مشکلات دانشجویان و ارائه پیشنهاد و راهکار عملیاتی به مسئولان ذیربط موسسه به منظور بهبود شرایط موجود؛

۹-۲- برنامه‌ریزی و نظارت بر نحوه اجرای فعالیتهای جاری شورای واحدها؛

۹-۳- پیگیری رفع مشکلات دانشجویان از طریق مسئولان ذیربط موسسه؛

۹-۴- تهیه و تدوین شرح وظایف داخلی شورای موسسه؛

۹-۵- تدوین شرح وظایف داخلی شورای واحدها؛

۹-۶- نظارت بر عملکرد شورای واحدها؛

۹-۷- ارائه گزارش فصلی وضعیت صنفی- رفاهی دانشجویان موسسه به شورای نظارت؛

۹-۸- رسیدگی به اختلافات، شکایات و اعتراض‌های داخلی شورای واحدها؛

۹-۹- برگزاری انتخابات شورای واحدها.

ماده ۱۰- وظایف شورای نظارت موسسه:

۱۰-۱- نظارت بر عملکرد شوراهای صنفی در سطح موسسه در خصوص اجرای مفاد این آیین‌نامه؛

۱۰-۲- بررسی پیشنهادهای شورای موسسه و رسیدگی به شکایات آن؛

۱۰-۳- برنامه‌ریزی، تصویب و یا پیشنهاد روشها، دستورالعمل‌ها، مقررات و تنظیم برنامه‌های مختلف و متناسب با شرایط هر موسسه در راستای تحقق اهداف این آیین نامه در سطح دانشگاه با همکاری معاونتهای دانشجویی، فرهنگی و اجتماعی، آموزشی و پژوهشی؛

۱۰-۴- نظارت و ارزیابی فعال و مستمر در چگونگی اجرای مصوبات شورا، مطابق با اهداف مورد انتظار؛

۱۰-۵- بررسی گزارشهای دوره‌ای معاونت دانشجویی از وضعیت صنفی-رفاهی دانشجویان و تصویب برنامه‌ها و راه‌کارهای عملی جهت بهبود وضعیت موجود و پیشنهاد راهکارهایی جهت بهبود وضعیت صنفی-رفاهی به سازمان امور دانشجویان و صندوق رفاه دانشجویان؛

۱۰-۶- بررسی مسائلی که توسط رئیس و یا معاون دانشجویی موسسه، به این شورا ارجاع می‌شود؛

۱۰-۷- تسهیل و تقویت حضور داوطلبانه دانشجویان در فعالیتهای صنفی-دانشجویی؛

۱۰-۸- ارائه گزارش سالانه فعالیت شورا و نتایج بررسی‌های آن به شورای مرکزی نظارت.

ماده ۱۱- وظایف شورای مرکزی نظارت:

۱۱-۱- نظارت بر عملکرد شوراهای صنفی در خصوص اجرای مفاد این آیین‌نامه؛

۱۱-۲- بررسی مطالب و مصوبات موسسات در حوزه ساختار و تشکیلات شورای صنفی آن موسسه؛

۱۱-۳- رسیدگی به شکایات شورای موسسات در خصوص عدم اجرای صحیح آیین نامه و شیوه نامه اجرایی آن؛

۱۱-۴- تفسیر و پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه شورای صنفی دانشجویان؛

۱۱-۵- اصلاح شیوه‌نامه و تهیه و تنظیم سایر دستورالعمل‌ها و فرایندهای مرتبط با شورای صنفی دانشجویان.

ماده ۱۲- به منظور بررسی مشکلات و پیشنهادهای شورای صنفی معاونت‌های ذیربط موسسه، متناوبا با اعضای شورای صنفی جلسه برگزار می‌نمایند.

ماده ۱۳- بودجه مورد نیاز برنامه‌های شورای صنفی که اجرای آن مستلزم هزینه می‌باشد با تایید معاون دانشجویی در چارچوب این آیین‌نامه، از ردیف اعتبارات دانشجویی و رفاهی یا دیگر منابع مالی موسسه/واحد وفق مقررات تامین می‌گردد.

هـ- انتخابات

ماده ۱۴-تمامی دانشجویان موسسه که دارای شرایط ذیل باشند، می‌توانند داوطلب عضویت در شورای صنفی دانشجویان گردند:

۱۴-۱- گذراندن یک نیمسال تحصیلی برای دانشجویان کارشناسی؛

۱۴-۲- نداشتن حکم قطعی محکومیت در کمیته انظباطی؛

۱۴-۳- دارا بودن حداقل معدل کل ۱۳ برای دانشجویان کارشناسی، ۱۵ برای دانشجویان کارشناسی ارشد و ۱۷ برای دانشجویان مقطع دکتری؛

۱۴-۴- مشروط نبودن نیمسال پیشین و یا نداشتن دو نیمسال مشروطی آموزشی غیر متوالی؛

۱۴-۵- عدم عضویت در شورای مرکزی تشکلهای اسلامی دارای مجوز در موسسه؛

۱۴-۶- مدت باقی مانده از دوران تحصیل با احتساب ترمی که در آن انتخابات برگزار می شود، کمتر از دو ترم نباشد.

تبصره ۱: دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی از ابتدای ورود به موسسه امکان، شرکت در انتخابات را دارا می‌باشند.

تبصره ۲: در صورت هرگونه محکومیت قطعی عضو شورای صنفی در شورای انضباطی، عضویت وی لغو می‌گردد.

ماده ۱۵- انتخابات شورای صنفی با رای ۲۵ درصد کل آراء(کل دانشجویان واحد) رسمیت می‌یابد و شرط انتخاب داوطلبین، کسب نصف بعلاوه یک آراء ماخوذه می‌باشد.

تبصره: در صورت عدم کسب آرای لازم، انتخابات به دور دوم کشیده شده و کسب اکثریت نسبی آراء ماخوذه ملاک انتخاب افراد خواهد بود.

ماده ۱۶- انتخابات شورای صنفی در سال اول طی یک ماه پس از ابلاغ آئین‌نامه وشیوه نامه در سالهای بعد در فرصت یک ماهه اردیبهشت‌ماه برگزار خواهد شد.

ماده ۱۷- برگزاری انتخابات شورای صنفی بر عهده کمیته اجرایی انتخابات می‌باشد که مطابق شیوه‌نامه تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۸- به منظور نظارت بر حسن اجرای انتخابات شورای صنفی، کمیته نظارت بر انتخابات، زیر نظر شورای نظارت موسسه مطابق شیوه‌نامه تشکیل می‌گردد.

و- نظارت و مرجع رسیدگی به تخلفات

ماده ۱۹- مرجع نظارت بر فعالیتها و رسیدگی به کلیه امور مربوط به شوراهای صنفی دانشجویان در سطح موسسه، شورای نظارت است که متشکل از افراد ذیل می‌باشد:

۱۹-۱- رئیس موسسه(رئیس)؛

۱۹-۲- مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در موسسه؛

۱۹-۳- معاون دانشجویی موسسه (دبیر)؛

۱۹-۴- معاون آموزشی موسسه؛

۱۹-۵- معاون مالی، پشتیبانی موسسه؛

۱۹-۶- مدیر کل امور دانشجویی موسسه؛

۱۹-۷- رئیس مرکز مشاوره دانشجویی موسسه؛

۱۹-۸- یک نماینده از شورای فرهنگی موسسه؛

۱۹-۹- یک عضو هیات علمی با حکم رئیس موسسه برای مدت یکسال؛

۱۹-۱۰- دو عضو از میان شورای صنفی موسسه با پیشنهاد دبیر شورای نظارت و حکم رئیس موسسه برای مدت یکسال.

تبصره- شورای نظارت حداقل هر دو ماه یک بار تشکیل جلسه داده و جلسات آن با حضور اکثریت اعضا، رسمی است و مصوبات آن با رای اکثریت حاضر، معتبر است.

ماده ۲۰- شورای نظارت موسسه می‌تواند به پیشنهاد هر یک از معاونین و با تایید رئیس موسسه، برخی از اختیارات مدیریتی و اجرایی مرتبط با دانشجویان را تا هر زمانی که صلاح می‌دانند به شورای صنفی تفویض نمایند.

ماده ۲۱- معاونت دانشجویی موسسه به عنوان دبیر شورای نظارت، وظیفه نظارت بر فعالیتهای شورای صنفی را بر عهده داشته و در صورت احراز تخلف، پرونده را جهت تصمیم‌گیری در شورای نظارت ارائه می‌نماید. شورای نظارت ظرف مدت حداکثر یکماه، در خصوص پرونده اظهار نظر خواهد نمود.

تبصره: آن دسته از تخلفات احتمالی اعضای شورای صنفی که در چارچوب انجام وظایف و محدوده فعالیت تعیین شده در این آئین‌نامه و شیوه‌نامه صورت می‌گیرد، صرفا در شورای نظارت موسسه قابل رسیدگی می‌باشد.

ماده ۲۲- در صورتی که شورای نظارت موسسه، حکم به انحلال شورای صنفی دهد، معاونت دانشجویی موظف است کلیه مدارک را به همراه گزارش کامل به شورای مرکزی نظارت ارسال و در صورت عدم درخواست تجدید نظر از شورای مذکور، حداکثر ظرف مدت یک ماه نسبت به برگزاری انتخابات مجدد در موسسه اقدام نماید.

ماده ۲۳- شورای مرکزی نظارت: مرجع تفسیر این آیین‌نامه، تهیه و ابلاغ شیوه‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی آیین‌نامه، تجدید نظر در آراء شورای نظارت موسسه، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در مورد شوراهای صنفی، شورای مرکزی نظارت است که با ترکیب ذیل تشکیل می‌شود:

۲۳-۱- معاون وزیر و رئیس سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا)؛
۲۳-۲- رئیس صندوق رفاه دانشجویان (نائب رئیس)؛
۲۳-۳- معاون امور دانشجویان داخل سازمان امور دانشجویان (دبیر شورا)؛
۲۳-۴- مدیر کل امور دانشجویان داخل سازمان امور دانشجویان؛
۲۳-۵- مدیرکل امور فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
۲۳-۶- دو نفر از معاونان دانشجویی موسسات به انتخاب معاونین دانشجویی؛
۲۳-۷- چهار نفر از دبیران شورای صنفی به انتخاب دبیران شورای صنفی موسسات سراسر کشور طبق شیوه‌نامه.

تبصره ۱: جلسات شورای مرکزی نظارت با حضور رئیس یا نایب رئیس و دبیر، با نصف بعلاوه یک کل اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات اخذ شده با رای نصف بعلاوه یک اعضای حاضر معتبر است.

تبصره ۲: اعضای ردیف های ۶ و ۷ برای مدت یک سال با حکم رئیس شورای مرکزی نظارت منصوب و انتخاب مجدد ایشان بلامانع است.

ماده ۲۴- شورای مرکزی نظارت موظف است حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ دریافت شکایات، نسبت به رسیدگی به شکایات شورا و یا موسسه اقدام نماید. رای شورای مرکزی نظارت قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۲۵- نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی آن در هر موسسه بر عهده رئیس موسسه می‌باشد.

ماده ۲۶- شیوه‌نامه اجرایی این آئین‌نامه، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ تصویب این آئین‌نامه توسط سازمان امور دانشجویان تدوین و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۲۷- این آیین‌نامه در ۲۷ ماده و ۱۳ تبصره در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۷ به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجرا بوده و کلیه آیین‌نامه های قبلی ملغی می‌گردد./